Ministerie van Financiën

HEDEN
TER BESLISSING
Aan
de minister

Directie Begrotingszaken

Persoonsgegevens

nota

Voorjaarsrapportage Raad van State

Datum
10 mei 2023

Notanummer
2023-0000116190

Bijlagen
1. Kabinetsreactie voorjaarsra

Aanleiding

De Raad van State (RvS) heeft de Voorjaarsrapportage opgesteld op basis van het Stabiliteitsprogramma en de Voorjaarsnota. Hierin geeft de RvS in zijn rol als onafhankelijke begrotingstoezichthouder een beoordeling van beide stukken en gaat de RvS in op de implementatie van het kabinet zijn voornemens. Na uw akkoord zullen wij de voorjaarsrapportage van de RvS met de kabinetsreactie verzenden naar het parlement.

Beslispunt

- Stemt u in met de kabinetsreactie op de voorjaarsrapportage? Wij adviseren u in te stemmen.
- Wij verzoeken u de aanbiedingsbrieven te ondertekenen. De Raad van State publiceert komende maandag om 10 uur haar advies. Wij zullen op dat moment het advies inclusief de kabinetsreactie aan het parlement aanbieden.
- Over het advies heeft een ambtelijk gesprek plaatsgevonden met de Raad van State door DGRB en AFEP. De Raad van State, bij monde van Staatsraad Persoonsgegevens heeft aangegeven een gesprek met u op later moment op prijs te stellen. Wij adviseren u daarop in te gaan en zullen bij uw akkoord dit in juni plannen en voorbereiden.
- Graag uw akkoord voor het openbaar maken van de nu voorliggende nota, conform de beleidslijn Actieve openbaarmaking nota's. Omlijnde delen worden voorafgaand aan openbaarmaking onzichtbaar gemaakt.

Kern

- In de voorjaarsrapportage toetst de RvS of de ontwikkeling van de Nederlandse overheidsfinanciën voldoet aan de regels uit het Stabiliteits- en Groeipact. Daarnaast vraagt de RvS aandacht voor verschillende onderwerpen gerelateerd aan het voorgenomen (begrotings)beleid van het kabinet.
- Punten van aandacht zijn de constateringen van de RvS op het gebied van het handhaven van de Europese en nationale begrotingsregels en de transparantie van de voorjaarsbesluitvorming.
- De RvS concludeert dat Nederland niet voldoet aan de preventieve arm in 2022 en 2023. Het structureel saldo voldoet niet aan de middellangetermijndoelstelling van -0,75% bbp. Vanwege de algemene ontsnappingsclausule blijft dit zonder gevolgen. In 2024 is de aanpassing van

het structureel saldo voldoende. Nederland voldoet niet aan de fiscal guidance 2024, omdat het expansieve begrotingsbeleid onvoldoende afstand houdt van de 3% norm.

- De RvS concludeert dat Nederland in alle jaren (2022-2024) voldoet aan de Europese grenswaarde voor het EMU-saldo en de EMU-schuld (resp. -3% bbp en 60% bbp).
- De RvS constateert dat er stappen te zetten zijn op het gebied van transparantie in de Voorjaarsnota en dat er verbeteringen mogelijk zijn in hoe het kabinet zijn keuzes en het beleid presenteert.
- Daarnaast concludeert de RvS dat er geen sprake is geweest van een hoofdbesluitvormingsmoment, dat het inkomstenkader is overschreden en dat het begrotingsproces niet optimaal aansluit bij het Europees Semester.
- In de kabinetsreactie zegt u toe om een schuldhoudbaarheidsanalyse op te nemen in de Miljoenennota. Daarnaast kondigt u aan om in het najaar via de (al geplande) hoofdlijnennotitie in te gaan op verschillende aspecten rond het begrotingsproces waar de RvS vragen over heeft, waaronder de verhouding tot verantwoording, de aansluiting op het Europees semester en een vast publicatiemoment voor alle begrotingsstukken in het voorjaar. De RvS herhaalt het eerdere advies bij Miljoenennota 2023 om een economische structuuranalyse op te nemen in komende Miljoenennota. Dit heeft u al eerder toegezegd en deze toezegging wordt herhaald in deze kabinetsreactie.

Toelichting:

- Normaal gesproken geeft de RvS een oordeel op basis van het Stabiliteitsprogramma. Dit bevat echter nog geen besluitvorming voor het komende jaar.
- De Voorjaarsnota heeft sinds vorig jaar een meerjarig karakter. Dit biedt de RvS meer relevante informatie om een oordeel te vormen over het begrotingsbeleid.
- Afgelopen jaar publiceerde de RvS afzonderlijke adviezen over het Stabiliteitsprogramma en de Voorjaarsnota. Op het eerstgenoemde heeft het kabinet, zoals gebruikelijk, een reactie gegeven. Op het tweede niet, omdat dit een ongevraagd advies betrof, waarbij dit niet verplicht of gebruikelijk is.
- Dit jaar publiceert de RvS voor het eerst een gecombineerde rapportage op basis van zowel het Stabiliteitsprogramma als de Voorjaarsnota. We verwachten dat dit ook in komende jaren het geval zal zijn. Omdat dit rapport past bij de formele rol van de RvS in het kader van onafhankelijk begrotingstoezicht, is een kabinetsreactie hierop geboden.

Communicatie

De voortgangsrapportage van de RvS en de kabinetsreactie wordt maandag 15 mei 10:00 uur naar de TK gestuurd, gelijktijdig met de publicatie door de RvS op hun website.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.